

DHR Skellefteå 80 år

Historik;

Den 23 juni 1923 bildades kamratföreningen De Vanföras Väl på vanförestalten i Göteborg. Det var Anna Vogel, sjuksköterska på Vanförestalten i Göteborg som tog initiativet att bilda en kamratförening för de som bodde på dessa anstalter. På den tiden gömdes personer med funktionsnedsättningar undan och fick bo på anstalt i stället för hemma hos sina föräldrar. På anstalterna fick de omvårdnad och rehabilitering men att klumpa ihop och gömma undan personer med funktionsnedsättningar på anstalter kunde också innebära trauman för många.

Kamratföreningen De Vanföras Väl i Göteborg fick snart efterföljare vid vanförestalterna i Helsingborg och Stockholm. 1926 gick föreningarna samman i Riksorganisationen kamratföreningen De Vanföras Väl.

Organisationen hade de första åren en mycket stark bindning till vanförestalternas verksamhet, men under 1930-talet uppstod en rad föreningar i Sydsverige bland rörelsehindrade utanför anstalterna.

Eftersom de Vanföras väl nu hade avdelningar på fler håll lyckades man 1934 ändra namnet till Riksorganisationen De Vanföras Väl. År 1939 slogs de båda organisationerna Värnet och De Vanföras Väl ihop och vid årsmötet 1944 ändrades namnet till De Vanföras Riksorganisation. 1955 ändrades riksorganisationen till riksförbund.

Under en lång tid hade orden vanför och invalid diskuterats och när massmedia i början av 1960-talet lanserade begreppet handikapp, främst för svårt rörelsehindrade, bytte organisationen 1965 namn till De Handikappades Riksförbund. Då omfattades inte sociala och psykiska funktionsnedsättningar av begreppet handikapp. Bakom namnbytena ligger en utveckling såväl inom organisationen som i samhället, en utveckling från välgörenhetstänkande till jämlika villkor.

DHR har drivit den numera allmänt antagna tesen att ett handikapp inte är en egenskap hos en individ utan ett förhållande mellan individen och omgivningen.

Till 80-årsjubiléet 2003 togs det fram en 16-sidig jubileumsskrift kallad "Fokus på framtiden med stöd av historien".

Namnbyte igen

Vid förbundsmötet 2009 bytte vi namn och lät ordet handikappad gå till historien efter 44 år. Från och med den dagen ska DHR uttydas Delaktighet – Handlingskraft – Rörelsefrihet. Vi ska inte prata om handikapp eller att någon är handikappad. Det beskriver inte vilka vi är. Vi är personer som har varierande svårigheter att kunna röra oss fritt i samhället. Men handikappade är vi inte! Det är ett ord som för mig känns nedvärderande.

DHR Skellefteå

DHR i Skellefteå bildades redan 1944 och hette då föreningen De Vanföras Väl, men 1965 ändrades namnet, efter riksorganisationens namnbyte, till DHR Skellefteå avdelning.

Föreningen verkade främst som en kamratförening och anordnade aktiviteter som mest handlade om att träffas, fika och prata sjukdomar. Man ordnade festligheter och resor.

I början av 70-talet hände något i föreningen. En hel del yngre medlemmar som värvats började ställa krav på att föreningen mera aktivt skulle arbeta med påverkansarbete och ställa krav på samhället. Det föll inte i så god jord bland de äldre och därför mobiliserade man för att bilda en ny avdelning för driva frågor om rättigheter och för ett tillgängligt samhälle. Med förbundets godkännande bildades Nya DHR 1980. I Skellefteå fanns det då alltså två avdelningar Nya och "gamla" DHR. Nya DHR anordnade möten med temafrågor och till de mötena bjöd man ofta in både tjänstemän och politiker. Föreningen skrev skrivelser och insändare och det skrevs en hel del artiklar och reportage i främst Norran om föreningen. 1990 slogs föreningarna ihop igen efter ett lite tumultartat årsmöte på Åbacka.

DHR UNG;

Även på förbunds nivå höjdes ungdomars röster och ville ha ett eget förbund och driva frågor som var viktiga för ungdomar med rörelsehinder. DHR Ung bildades 1987 och i Skellefteå bildades en ungdomssektion vid årsmötet 1988. DHR Ung i Skellefteå var bland annat initiativtagare till den som ledsagarservice som finns idag. Det började som ett projekt i samarbete med Fritidskontoret, Urkraft och DHR Ung och hette från början Kompis UT och syftade till att bryta isoleringen bland unga med

funktionsnedsättningar som kostnadsfritt kunde få en kompisungdom från Urkraft med sig på stan, på bio eller andra fritidsaktiviteter.

Mitt engagemang

Jag hade flyttat från Eskilstuna till Skellefteå hösten 1980 och började studera på Medlefors FHS allmänna linje hösten 1980. I rökrummet bland många rökare satt jag och träffade där på Kurt som gick föreningslinjen. Han var medlem i Nya DHR och började bearbeta mig för få med mig som medlem. Jag övertalades att i alla fall följa med på ett möte och där och då blev jag fast! Min uppfattning om vad DHR gjorde ändrades. Jag hade hamnat i en förening som drev frågor om rättigheter.

Jag valdes in i styrelsen och vi hade många roliga och sena möten som kunde hålla på till mitt i natten! Jag lärde mig massor!

Vi anordnade egna kurser och utbildningar och jag var med på många kurser och utbildningar som förbundet anordnade. Jag lärde mig så mycket om rättigheter, om sakfrågor som förbundet drev och jag hade så mycket gemensamt med andra som hade rörelsehinder.

1984 fick min första halvtidsanställning på Nya DHR:s kansli och jobbade där till tillsammans med Eva Gustavsson i drygt 20 år.

2002–2003 gick jag en utbildning till tillgänglighetskonsult i Malmö. Fokus var Bygglagstiftning kopplat till krav på tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Funktionshinderkunskap, ritningsgranskning, studiebesök i olika miljöer och pluggande av lagstiftning, grunder och historik utgjorde en stor del av innehållet.

2005 i april anställdes jag av Skellefteå kommun för att arbeta med ett projekt kallat Enkelt avhjälpna hinder. Det handlade om att informera och utbilda fastighetsägare om skyldigheter att åtgärda enklare hinder till byggnader och i utemiljöer enligt krav i Plan- och bygglagen.

Jag fick fast anställning som Tillgänglighetsrådgivare efter att projektet om enkelt avhjälpna hinder avslutades. Utan mitt medlemskap och min anställning i DHR med alla de erfarenheter jag fick med mig hade jag aldrig haft det inspirerande och roliga jobb jag har idag.

DHR Skellefteå - nutid

Under några år låg DHR:s verksamhet i Skellefteå helt vilande. De som varit drivande i många år slutade. Många föreningar inklusive DHR hade inte ekonomi för att kunna behålla sina anställda. När kansliverksamheten och det administrativa arbetet och kontakten med medlemmarna mer eller mindre dog ut, fanns inte längre möjlighet att driva verksamhet.

Därför är det glädjande att Viggo och några till hade driv och vilja att försöka starta upp verksamhet i DHR här i Skellefteå igen. Och nu har vi sedan ett par år tillbaka en styrelse och verksamhet igen och idag kan vi tillsammans fira att DHR Skellefteå fyller 80 år! DHR i Skellefteå behövs i debatten. Trots FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, regeringens nationella mål för funktionshinderpolitiken kommunens funktionsrättspolitiska program Ett Skellefteå för alla kan vi inte sitta stilla i båten. Inte när personer förlorar rätten till assistans, när man får sitt parkeringstillstånd indraget, eller förlorar rätten till att åka färdtjänst trots att man tidigare bedömts vara berättigad. Dessutom är nya förändringar på gång i byggreglerna som inte till det bättre tyvärr. Så ja, DHR behövs och behöver göra sin röst hörd i samhällsdebatten. Tystna inte! Bidra med det du kan för det finns många med erfarenheter av att leva med rörelsehinder och vilka brister vi upplever i samhället. Ingjut mod i varandra! Det löns att protestera! För om vi inte gör det händer det absolut ingenting!

Hipp hurra för DHR Skellefteå!